

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ «ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ»

Мірошниченко В.І.

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1. Загальні відомості

Серед спеціальних теоретичних дисциплін, які викладаються для студентів спеціальності 6.010100 «Педагогіка і методика середньої освіти. Фізичне виховання» теорія і методика фізичного виховання займає особливе, ведуче положення. Даний навчальний курс пояснює теоретичні основи процесу фізичного виховання та пропонує певні методичні рекомендації. ТМФВ за освітньо-професійною програмою підготовки бакалавра і спеціаліста віднесено до професійно-орієнтованих дисциплін.

Дана дисципліна взаємопов'язана з іншими дисциплінами навчального плану спеціальності: педагогікою (розглядаються поняття дидактичних принципів, особливостей розвитку дітей різного віку), загальною теорією підготовки спортсменів в олімпійському спорті (спільні питання відносно загальної характеристики та методики розвитку рухових здібностей), психологією (розглядаються суміжні питання про педагогічний контроль розвитку особистості).

2. Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни — забезпечити теоретичну і практичну підготовку студентів до професійної діяльності учителя фізичного виховання.

Після вивчення дисципліни випускник повинен бути готовий до:

- реалізації державних і регіональних програм з фізичного виховання та масової фізичної культури;
- планування та проведення уроків фізичної культури в загальноосвітній школі;
- планування та проведення різних форм позакласної роботи в загальноосвітній школі;
- використання в уроках сучасних технологій навчання руховим діям та розвитку рухових здібностей;
- використання фізичних вправ з метою оздоровлення дітей і підлітків;

Після вивчення дисципліни студент повинен знати:

- загальні теоретичні основи системи фізичного виховання;
- засоби та методи фізичного виховання;
- загальні та методичні принципи фізичного виховання;
- способи формування особистості в процесі фізичного виховання;
- основи навчання рухових дій дітей і підлітків; закономірності, засоби та методи розвитку рухових здібностей людини;
- форми побудови занять, планування і контроль у фізичному вихованні;
- особливості фізичного виховання дітей і підлітків;
- особливості фізичного виховання різних груп населення;

- теоретико-методичні основи оздоровчої фізичної культури.

Практично-семінарські заняття та самостійна робота повинні

сформувані у студентів вміння:

- застосовувати базові педагогічні знання в практичній діяльності;
- організовувати та проводити заняття з фізичного виховання;
- контролювати фізичний розвиток дітей і підлітків;
- складати документи планування навчально-виховної роботи з фізичного виховання;
- удосконалювати свою педагогічну майстерність;
- виховувати дітей в процесі занять фізичною культурою;
- проводити науково-дослідну роботу з проблем фізичного виховання.

3. Зміст курсу

Програма курсу «Теорія і методика фізичного виховання школярів» має три модулі:

1. Фізичне виховання дітей шкільного віку.
2. Урок фізичної культури у школі.
3. Позакласна та позашкільна робота з фізичного виховання.

Перший модуль складається з тем «Фізичне виховання школярів» і «Програми фізичного виховання школярів».

Вивчення першої теми сформує знання про значення та завдання фізичного виховання школярів, вплив рухової активності школярів на їх всебічний розвиток. Звертається увага на необхідність урахування закономірностей вікового розвитку в процесі направленої фізичного вдосконалення дітей та підлітків.

У другій темі розглядаються питання нормативної та програмної бази фізичного виховання школярів. Студенти ознайомлюються із державними і регіональними програмами з фізичного виховання та масової фізичної культури, які регулюють питання фізичного виховання школярів. Вивчають діючі програми загальноосвітньої школи, їх спрямованість, характеристики, структуру, обґрунтованість.

До кожної із тем модуля надаються контрольні питання, знання відповідей на які дає можливість здійснення самоконтролю за якістю знань вивченого матеріалу.

Завдання для самостійної роботи виконуються письмово в робочому зошиті.

Другий модуль присвячений вивченню питань організації навчального процесу з фізичного виховання.

Перша тема «Планування навчальної роботи з фізичного виховання» спрямована на ознайомлення із значенням, вимогами та формами планування навчальної роботи з фізичної культури в школі. Студенти після її вивчення повинні знати та вміти складати основні документи навчальної роботи.

У другій темі розкриваються урочні форми організації занять. Вона об'єднує питання, що пов'язані з теоретичними (риса уроку, вимоги до їх проведення, класифікація, структура), методичними (підготовка вчителя, методика проведення, методи організації роботи учнів), психолого-педагогічними (активізація діяльності учнів, заохочення, спонукання), аспектами. Студенти вивчають шляхи підвищення ефективності уроку.

Вивчення питань третьої теми повинні сформувати знання про необхідність проведення педагогічного контролю як одного із засобів отримання зворотньої інформації про якість навчально-виховного процесу.

Студенти ознайомляться із системою обліку успішності, критеріями оцінки техніки виконаних рухових дій; виконання контрольних навчальних нормативів. Методикою визначення та оцінки загальних показників фізичної підготовленості школярів.

До кожної із тем модуля надаються контрольні питання, знання відповідей на які дає можливість здійснення самоконтролю за якістю знань вивченого матеріалу.

Завдання для самостійної роботи виконуються письмово в робочому зошиті.

Третій модуль об'єднує теми, що логічно між собою пов'язані та додатково позитивно впливають як в комплексі, так і кожна окремо, на вирішення задач фізичного виховання школярів як в межах школи (тема «Фізкультурно-оздоровча робота в режимі навчального і повного дня школи») та «Позакласна робота з фізичного виховання», так і за її межами «Фізичне виховання учнів поза школою».

До кожної із тем модуля надаються контрольні питання, знання відповідей на які дає можливість здійснення самоконтролю за якістю знань вивченого матеріалу.

Завдання для самостійної роботи виконуються письмово в робочому зошиті.

4. Розподіл навчального часу

Розподіл навчальних годин за семестрами і видами навчальних занять наведено в таблиці 2 (лекцій — 22 години, семінарських — 34 години, індивідуальних — 18 годин, самостійних — 36 годин. У VI семестрі за даним курсом захищається курсова робота та складається іспит.

Таблиця 1

Структура навчальної дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання школярів».

Опис предмета навчальної дисципліни

Підготовка бакалаврів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчального курсу
Кількість кредитів — 3 Загальна кількість годин — 110	Шифр та назва напряму — 0101 «Педагогічна освіта» Шифр та назва спеціальності — 6.01.01.03 «Педагогіка і методика середньої освіти. Фізичне виховання» Освітньо-кваліфікаційний рівень — бакалавр	Обов'язковий курс. Рік підготовки — 3 Форма навчання — очна Семестр У, VI. Лекції — 22 год. Семінари — 34 год. Індивідуальна робота — 18 год. Самостійна робота — 36 год. Вид контролю: іспит — VI сем.;

Таблиця 2

Тематичний план (III курс).

Розподіл навчального часу за видами занять з курсу «Теорія і методика фізичного виховання школярів»

Модуль № з/п	Змістовний модуль	Тема	Загальна кількість годин	Лекції	Семінарські заняття	Самостійні заняття	Індивідуальні заняття
1		Фізичне виховання дітей шкільного віку	19	4	6	6	3
	1	Фізичне виховання школярів	7	2	2	2	1
	2	Програми фізичного виховання школярів	12	2	4	4	2
2		Урок фізичної культури у школі	60	12	16	22	10
	1	Планування навчальної роботи	17	2	4	8	3
	2	Характеристика урочних форм організації занять	7	2	2	2	1
	3	Методика проведення уроку	26	6	8	8	4
	4	Облік та оцінка успішності на уроках фізичної культури	10	2	2	4	2
3		Позакласна та позашкільна робота з фізичного виховання	31	6	12	8	5
	1	Фізкультурно-оздоровча робота в режимі навчального і повного дня школи	7	2	2	2	1
	2	Позакласна робота з фізичного виховання	14	2	6	4	2
	3	Фізичне виховання учнів поза школою	10	2	4	2	2
		Всього	110	22	34	36	18

**ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ФІЗИЧНОГО
ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ»**

Модуль 1. Фізичне виховання дітей шкільного віку

Фізичне виховання школярів

Соціально-педагогічне значення та завдання фізичного виховання школярів. Фізичне виховання в школі як невід'ємна та складова частина навчально-виховного процесу і як загально-розвиваючий предмет навчального плану.

Періодизація шкільного віку. Закономірності вікового розвитку і проблеми їх урахування в процесі направленої фізичного вдосконалення дітей та підлітків.

Рухова активність школярів. Конкретизація оздоровчих і освітніх завдань фізичного виховання та особливості їх реалізації в молодшому, середньому та старшому шкільному віці. Сприяння моральному, розумовому, трудовому та естетичному вихованню в процесі фізичного виховання.

Обґрунтування та добір вправ для реалізації освітніх і оздоровчих завдань дітей шкільного віку.

Програми фізичного виховання школярів

Історичні відомості з розвитку нормативної та програмної бази фізичного виховання школярів.

Характеристика діючих програм загальноосвітньої школи, їх спрямованість (базові, регіональні, авторські).

Програма «Основи здоров'я і фізична культура» як документ, що відображає мету, завдання та зміст предмета. Пояснювальна записка, її характеристика. Структура програми, її обґрунтованість.

Зміст розділів програми:

I навчальний пріоритетний матеріал;

II матеріал для обов'язкового повторення і домашніх завдань;

III контрольні навчальні нормативи і вимоги;

IV орієнтовний комплексний тест (ОКТ) оцінки фізичної підготовленості.

Модуль 2. Урок фізичної культури в школі.

Планування навчальної роботи з фізичної культури в школі

Суттєвість та значення планування. Вимоги до складання планів: реальність, конкретність, варіативність, наступність та перспективність, простота та наочність.

Форми планування. Підготовка до планування. Вимоги до формулювання навчальних завдань: наявність цільової установки, відображення кінцевого результату навчальної діяльності.

Етапи планування. Методика розробки завдань на навчальний рік, чверть та урок.

Основні документи навчальної роботи та методика їх складання:

- річний план та річний план-графік;
- тематичний план з розділу програми;
- календарний план;
- план-конспект уроку.

Характеристика урочних форм організації занять

Риси уроку. Вимоги до проведення уроку фізичної культури. Зміст уроку фізичної культури. Класифікація уроків: за направленістю

фізичного виховання, за предметним змістом, за перевагою однієї із сторін фізичного виховання, за вирішенням основних завдань.

Методика проведення уроку

Типи уроків фізичної культури: вступний урок, урок вивчення нового матеріалу, урок вдосконалення вивченого, контрольний урок, змішаний урок. Методика проведення кожного з них.

Структура уроку фізичної культури. Залежність структури від вікових особливостей школярів та його місця в режимі навчального дня.

Підготовка вчителя до уроку. Методика проведення уроку. Правила побудови та проведення підготовчої, основної та заключної частини уроку. Особливості методики проведення уроку в молодших, середніх та старших класах.

Методи організації діяльності учнів на уроці: фронтальний, груповий, індивідуальний, «колового тренування».

Активізація діяльності учнів та шляхи її здійснення. Суттєвість проблемного та диференційованого навчання.

Педагогічний аналіз уроку фізичної культури як спосіб підвищення його ефективності. Навантаження на уроці. Методика його визначення та прийоми регулювання. Пульсометрія. Щільність уроку та її визначення методом хронометрії.

Домашні завдання з фізичного виховання: їх особливості, основний зміст, контроль за виконанням.

Спеціальні інформаційні, корекційні, тренажерні пристрої та нестандартне обладнання: їх значення та використання в навчальній роботі.

Профілактика травматизму та техніка безпеки при проведенні уроку фізичної культури та спортивно-масових заходів в школі.

Основні тенденції вдосконалення шкільного курсу фізичного виховання.

Облік та оцінка успішності на уроках фізичної культури

Загальна характеристика обліку та оцінки успішності, значення, вимоги.

Зміст педагогічного контролю як одного із елементів педагогічного процесу.

Форми педагогічного контролю, його різновиди. Система обліку успішності: попередній, поточний та підсумковий.

Критерії оцінки техніки виконаних рухових дій; виконання контрольних навчальних нормативів; орієнтовного комплексного тесту оцінки фізичної підготовленості.

Методика визначення загальних показників фізичної підготовленості школярів (сили, пружкості,

швидкісно-силових якостей, витривалості, спритності, гнучкості). Визначення показників керування основними параметрами рухів: просторова, часова та динамічна характеристика. Методика оцінки показників фізичної підготовленості школярів.

Проблеми оптимізації педагогічного контролю в фізичному вихованні.

Модуль 3. Позакласна та позашкільна робота з фізичного виховання

Фізкультурно-оздоровча робота в режимі навчального і повного дня школи

Основні гігієнічні компоненти режиму. Поняття про добову періодику фізіологічних процесів. Динаміка працездатності в процесі навчального дня та її оптимізація засобами фізичного виховання.

Значення різноманіття форм організації занять фізичними вправами в загальноосвітній школі. Завдання, зміст, організація та методика проведення наступних форм фізкультурно-оздоровчої роботи:

- гімнастика до занять;
- фізкультурні хвилини та фізкультурні паузи на загальноосвітніх уроках;
- заняття фізичними вправами на подовжених перервах;
- «спортивна година» в групах подовженого дня.

Характеристика умов та заходів, що забезпечують максимальний педагогічний та оздоровчий ефект фізкультурно-оздоровчої роботи:

- дотримання санітарно-гігієнічних вимог;
- раціональне використання матеріально-технічної бази;
- залучення педагогічного колективу та фізкультурного активу;
- дотримання оптимальної моторної щільності занять при помірному психічному та фізичному навантаженні;
- підтримка зацікавленості учнів.

Позакласна робота з фізичного виховання в школі

Значення та завдання позакласної роботи в системі фізичного виховання школярів. Особливості проведення та вимоги до організації позакласної роботи з фізичного виховання. Педагогічне керівництво позакласною роботою.

Розділи позакласної роботи: фізкультурно-оздоровча робота; робота із спортивною спрямованістю; робота з військово-патріотичною спрямованістю.

Форми позакласної роботи: гуртки фізичної культури, секції загальної фізичної підготовки

(ЗФП), спортивні секції, масові фізкультурні заходи (спортивні змагання, спортивні вечори та свята, туристична робота, Дні здоров'я).

Спортивна спілка учнівської молоді: значення, зміст та організація роботи. Фізкультурний актив. Його роль та методика підготовки.

Агітаційно-пропагандистська робота з фізичної культури в школі. Планування та облік позакласної роботи.

Фізичне виховання учнів поза школою

Значення та завдання позашкільної роботи в системі фізичного виховання школярів. Основи організації позашкільної роботи.

Організація та зміст роботи з фізичного виховання в окремих позашкільних закладах: ДЮСШ, літніх таборах відпочинку, військово-спортивних таборах, ДЕТС, Будинках та Палацах школярів, за місцем проживання, в парках культури та відпочинку.

Роль сім'ї у фізичному вихованні дітей. Самостійні заняття фізичними вправами.

ТЕМАТИКА СЕМІНАРІВ

Модуль 1. Фізичне виховання дітей шкільного віку (4 години)

Фізичне виховання школярів

1. Роль фізичної культури як базового компоненту загальної освіти школяра
2. Фізичне виховання в школі як невід'ємна та складова частина навчально-виховного процесу і як загально-розвиваючий предмет навчального плану.
3. Закономірності вікового розвитку і проблеми їх урахування в молодшому, середньому і старшому шкільному віці.

Контрольні питання

1. Охарактеризуйте соціально-педагогічне значення та завдання фізичного виховання школярів.
2. Визначте і охарактеризуйте поняття: фізичне виховання школярів; фізична культура школяра; фізична культура, як навчальний предмет.
3. Що лежить в основі вікової періодизації школярів?
4. Розкрийте значення рухової активності школярів для їх всебічного розвитку?
5. Назвіть Закони України, основні документи, які регулюють питання фізичного виховання школярів.

6. Дайте характеристику освітніх, оздоровчих та виховних завдань фізичного виховання школярів.

Завдання для самостійної роботи

1. Виписати не менш ніж з 5 законодавчих актів України положення, що стосуються питань фізичного виховання школярів.
2. Написати та обґрунтувати вправи для формування постави, профілактики плоскостопості та правила дихання при виконанні фізичних вправ.
3. Наведіть три приклади із власного досвіду що свідчать про позитивний (або негативний) вплив фізичного виховання на моральне, розумове, трудове та естетичне виховання школярів.

Література

1. Державні вимоги до системи фізичного виховання дітей, учнівської та студентської молоді // Наказ МОНУ від 25.05.98р №188
2. Новосельский В.Ф. Методика урока физической культуры в старших классах. — К.: Радянська школа, 1989. — 128с.
3. Сергієнко Л.П. Практикум з теорії і методики фізичного виховання: Навч. посібник для студентів вищих навч. закладів фіз.виховання і спорту. — Харків:»ОВС»,2007. — 271с.
4. Теория и методика физического воспитания / Под. ред. Б.А.Ашмарина. — М.: Просвещение, 1990. — 287 с.
5. Теорія і методика фізичного виховання / за ред. Т.Ю.Круцевич. — Т.2. — К.: — Олімпійська література. — 2008. — 367 с.
6. Фізичне виховання в школі: Навчальний посібник. / Укл. В. Г. Ареф'єв, В. В. Столітенко. — К.: ІЗМН, 1997.
7. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Ч. 2. — Тернопіль: Навчальна книга. — Богдан, 2002. — 248 с.

Програми фізичного виховання школярів (4години)

1. Характеристика програм з фізичного виховання загальноосвітньої школи.
2. Програма «Основи здоров'я і фізична культура». Її обґрунтування.
3. Структура програми «Основи здоров'я і фізична культура».
4. Структура програми «Спортивний профіль 10—11 класів»

Контрольні питання

1. Розкрийте історію розвитку нормативної та програмної бази фізичного виховання школярів.

2. Які причини викликають потребу зміни програм?
3. Які основні вимоги ставляться до змісту навчальної програми?
4. Що таке базові, регіональні, авторські програми?
5. Про яку мету і цілі говориться в програмі «Основи здоров'я і фізична культура».
6. Дайте характеристику пояснювальної записки.
7. Що таке «сітка годин»?
8. Що таке «інваріативна складова»?
9. Що включає розділ «Навчальний пріоритетний матеріал»?
10. Що таке «рівні компетентності «і як вони визначаються?»

Самостійна робота

1. Складіть тези повідомлення теоретико-методичних знань учням 3, 8 та 11 класів та виступіть з ними перед студентами групи на семінарських заняттях.
2. Дайте порівняльну характеристику Ш розділу програми «Контрольні навчальні нормативи і вимоги» і Державних тестів і нормативів оцінки фізичної підготовленості населення України для учнів старших класів.

Література

1. Бондаревский Е.Я., Кадетова А.В. О школьных программах по физической культуре // Физическая культура в школе. — 1987. — №3. — С.31.
2. Бондаревский Е.Я., Кадетова А.В. О школьных программах по физической культуре // Физическая культура в школе. — 1987. — №4. — С.32 —
3. Вільчковський В.С. та ін. Науково — методичні вимоги до складання програм з фізичної культури // Фізичне виховання в школі. — 1997. — №4. — С.2 — 4
4. Кадетова А.В. Како́й быть авторской программе // Физическая культура в школе. — 1994. — №2. — С.48
5. Основи здоров'я і фізична культура.. Програми з фізичної культури для учнів санаторних загальноосвітніх шкіл — інтернатів (1—9 кл.). / Авт. — укл. М. С. дубовис, О. З. Леонов. — К.: ІЗМН, 1997.
6. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура 1—11 кл.» (Підготовлено інститутом змісту і методів навчання, лабораторією фізичного виховання НДІ проблем виховання АПН України науково — творчою групою МОУ — К.: Перун, 1998.
7. Програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів. Спортивний профіль 10 — 11 класи // Фізичне виховання в школі. — 2004. — №2. — С.7.
8. Сергієнко Л.П. Практикум з теорії і методики фізичного виховання: Навч. посібник для студентів вищих навч. закладів фіз.виховання і спорту. — Харків:»ОВС»,2007. — 271с.

9. *Фізична культура для спеціальної медичної групи 1—9 класів загальноосвітньої школи.* / Авт. — укл. М. С. Дубовис, С. Ф. Цвек, Ф. Ф. Бондарев. — К.: ІЗМН, 1997.
10. *Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів: Підручник для студентів ВНЗ факультетів фізичного виховання і спорту.* — Ч.І. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2002. — 232 с.

Модуль 2. Урок фізичної культури у школі (16 годин)

Планування навчальної роботи з фізичної культури в школі (4 години)

1. Значення та вимоги до планування навчальної роботи.
2. Підготовка до планування та етапи планування.
3. Вимоги до формулювання навчальних завдань.
4. Значення річного плану та методика його складання.
5. Тематичний план розділу програми та методика його складання.
6. Характеристика календарного плану з фізичної культури та методика його складання.
7. Характеристика план-конспекту уроку та методика його складання.

Контрольні питання

1. Які функції педагогічного планування?
2. Яке відношення мають до планування такі поняття: «реальність», «конкретність», «наступність», «варіативність»?
3. Яка послідовність основних операцій планування?
4. Які документи планування, що складає вчитель, являються обов'язковими? Де про це написано?
5. Назвіть допоміжні документи планування, їх роль?
6. Хто, коли і на який термін складає документи планування?
7. Де і скільки часу вони повинні зберігатись?
8. На базі яких документів складається тематичний план?
9. Який зв'язок між річним та тематичним планом?
10. Які умовні скорочення використовуються при складанні тематичного плану?
11. На базі яких документів складається календарний план?
12. Чому план називається «календарний»?
13. На який термін складається календарний план? Де про це написано?

14. На базі яких документів складається план-конспект уроку?
15. Назвіть вимоги до формулювання завдань уроку. Наведіть приклади стосовно освітніх, оздоровчих та виховних завдань.
16. Що записують в графу «Зміст уроку», «Дозування», «Організаційно-методичні вказівки»?

Самостійна робота

1. Складіть річний план та річний план-графік для паралелі класів(на вибір з У по ІХ класи).
2. Складіть тематичний план з розділу програми « Спортивні ігри» та «Легка атлетика» для тієї ж паралелі, що й річний план. Обов'язково виділіть серії уроків в навчанні основним видам вправ відповідного розділу програми. Складіть програму вивчення однієї вправи.
3. Складіть календарний план на І півріччя для вибраної паралелі класів. Виділіть окремо на кожну чверть (семестр) розгорнуті освітні, оздоровчі та виховні завдання. В зміст кожного уроку включити: 2-3 спеціальні вправи, ігри або естафети.
4. Складіть програму розвитку однієї рухової якості на серію уроків.
5. Складіть план-конспект за такими типами уроків:
 - урок ознайомлення (основна частина);
 - урок закріплення, вдосконалення (основна частина);
 - контрольний урок — (основна частина);
 - змішаний урок — повністю.
 Обов'язково виділити методи навчання, методичні прийоми, спеціальні та підготовчі вправи, організаційні моменти.

Література

1. *Сергієнко Л.П. Практикум з теорії і методики фізичного виховання: Навч. посібник для студентів вищих навч. закладів фіз.виховання і спорту.* — Харків: «ОВС», 2007. — 271с.
2. *Теория и методика физического воспитания / Под. ред. Б.А.Ашмарина.*—М.: Просвещение, 1990.—287с.
3. *Теорія і методика фізичного виховання / за ред. Т.Ю.Круцевич.* — Т.2. — К.: — Олімпійська література. — 2008. — 367 с.
4. *Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Ч. 2.*—Тернопіль: Навчальна книга. — Богдан, 2002.—248с.

Урочні форми організації занять (2 години)

1. Характеристика урочних форм організації занять.

2. Вимоги до проведення уроку фізичної культури.
3. Зміст уроку фізичної культури.
4. Класифікація уроків фізичної культури.
5. Типи уроків фізичної культури.

Контрольні питання

1. Чому урок фізичної культури є основною формою занять в школі?
2. Які риси притаманні уроку фізичної культури?
3. З яких елементів складається діяльність учнів на уроці фізичної культури?
4. З яких елементів складається діяльність вчителя на уроці фізичної культури?
5. Які психолого-фізіологічні зміни відбуваються в організмі учнів під час та після уроку фізичної культури?
6. Що таке «класифікація»? Що лежить в основі класифікації уроків фізичної культури?
7. Назвіть етапи дидактичного циклу вивчення фізичних вправ.

Самостійна робота

1. Напишіть тези, як ви будете забезпечувати наступність у роботі з учнями різних класів.
2. Опрацюйте науково-методичну літературу та наведіть 3 приклади про вплив уроків фізичної культури на функціональний стан організму школярів.

Література

1. Сергієнко Л.П. Практикум з теорії і методики фізичного виховання: Навч. посібник для студентів вищих навч. закладів фіз.виховання і спорту. — Харків: «ОВС», 2007. — 271с.
2. Теория и методика физического воспитания / Под. ред. Б.А.Ашмарина. — М.: Просвещение, 1990. — 287с.
3. Теорія і методика фізичного виховання / за ред. Т.Ю.Круцевич. — Т.2. — К.: — Олімпійська література. — 2008. — 367 с.
4. Фізичне виховання в школі: Навчальний посібник. / Укл. В. Г. Ареф'єв, В. В. Столітенко. — К.: ІЗМН, 1997.
5. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Ч. 2.—Тернопіль: Навчальна книга. — Богдан, 2002. — 248 с.

Методика проведення уроку (2 години)

1. Структура уроку фізичної культури.
2. Підготовка вчителя до уроку фізичної культури.
3. Правила побудови та методика проведення уроку фізичної культури.

Контрольні питання

1. Дайте визначення поняття «структура уроку».
2. Які фізіологічні особливості діяльності організму лежать в основі 3-х частинної побудови уроку фізичної культури?
3. Назвіть загальні елементи структури всіх типів уроків?
4. Назвіть структурні особливості різних за типом уроків
5. Як залежить структура уроку фізичної культури від його місця в режимі навчального дня школи?
6. Як залежить структура уроку фізичної культури від вікових особливостей учнів?
7. Що включає в себе методична підготовка вчителя?
8. Назвіть види підготовки вчителя до уроку та умови їх реалізації.
9. Назвіть завдання та зміст підготовчої частини уроку.
10. Назвіть завдання та зміст основної частини уроку.
11. Назвіть завдання та зміст заключної частини уроку.
12. Які особливості організації уроків на відкритому повітрі?

Самостійна робота

1. Які особливості (методичні правила) розвитку фізичних якостей в основній частині уроку?
2. Обґрунтуйте доцільність та запишіть методику розвитку двох фізичних якостей (за вибором) учнів середніх класів в основній частині змішаного за типом уроку.

Література

1. Сергієнко Л.П. Практикум з теорії і методики фізичного виховання: Навч. посібник для студентів вищих навч. закладів фіз.виховання і спорту. — Харків: «ОВС», 2007. — 271с.
2. Теория и методика физического воспитания / Под. ред. Б.А.Ашмарина. — М.: Просвещение, 1990. — 287с.
3. Теорія і методика фізичного виховання / за ред. Т.Ю.Круцевич. — Т.2. — К.: — Олімпійська література. — 2008. — 367 с.
4. Фізичне виховання в школі: Навчальний посібник. / Укл. В. Г. Ареф'єв, В. В. Столітенко. — К.: ІЗМН, 1997.
5. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Ч. 2.—Тернопіль: Навчальна книга. — Богдан, 2002. — 248 с.

Методика проведення уроку (2 години)

1. Особливості методики проведення уроку фізичної культури в різних класах.

2. Методи організації навчальної діяльності учнів на уроці.
3. Активізація діяльності учнів та шляхи її здійснення.
4. Суттєвість проблемного та диференційованого навчання.

Контрольні питання

1. Що таке «сенситивні» періоди? Значення їх урахування в процесі фізичного виховання?
2. Назвіть методи навчання, яким віддається перевага в молодших класах, та методичні прийоми їх використання?
3. Назвіть елементарні способи управління учнями.
4. Назвіть способи виконання фізичних вправ.
5. Які характерні риси фронтального методу організації діяльності учнів?
6. Коли доцільно використовувати груповий метод?
7. За рахунок чого змінюється навантаження при використанні методу «Колового тренування»?
8. Що таке «пізнавальна активність»?
9. Що таке мотив? Які ведучі мотиви для занять фізичними вправами у дітей різних вікових груп?

Самостійна робота

1. Скласти комплекс вправ «Колового тренування» для учнів IX–XI класів (на вибір). Передбачити 6–8 станцій. Написати варіанти його виконання.
2. Розробіть зміст сюжетного уроку для учнів II класу.

Література

1. Барышников Ю.А., Богданов Г.П. и др. Уроки физической культуры в 9 — 10 классах. Пособие для учителей. — М.: Просвещение, 1982. — 192с.
2. Круцевич Т.Ю. Оцінка як один із факторів підвищення мотивації учнів до фізичної активності// Фізичне виховання в школі. — 1999. — №1. — С.47 — 50
3. Новосельский В.Ф. Методика урока физической культуры в старших классах. — К.: Радянська школа, 1989. — 128с.
4. Сергієнко Л.П. Практикум з теорії і методики фізичного виховання: Навч. посібник для студентів вищих навч. закладів фіз.виховання і спорту. — Харків: «ОВС», 2007. — 271с.
5. Теория и методика физического воспитания / Под. ред. Б.А.Ашмарина. — М.: Просвещение, 1990. — 287с.
6. Теория і методика фізичного виховання / за ред. Т.Ю.Круцевич. — Т.2. — К.: — Олімпійська література. — 2008. — 367 с.

7. Уроки физической культуры в 9 — 10 классах средней школы. / Под. ред. Г.П.Богданова. — 2 — е изд., доп. и перераб. — М.: Просвещение, 1987. — 207с.
8. Фізичне виховання в школі: Навчальний посібник. / Укл. В. Г. Ареф'єв, В. В. Столітенко. — К.: ІЗМН, 1997.
9. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Ч. 2. — Тернопіль: Навчальна книга. — Богдан, 2002. — 248 с.

Методика проведення уроку(2 години)

1. Домашні завдання з фізичного виховання.
2. Матеріально-технічне та інформаційне забезпечення уроків фізичної культури.
3. Техніка безпеки при проведенні урочної та позакласної роботи з фізичного виховання в школі.
4. Основні тенденції вдосконалення шкільного курсу фізичного виховання.

Контрольні питання

1. Які особливості домашніх завдань з предмету «Основи здоров'я і фізична культура»?
2. Який зміст домашніх завдань з предмету «Основи здоров'я і фізична культура»?
3. Назвіть прийоми перевірки домашніх завдань з фізичного виховання.
4. Охарактеризуйте значення, доцільність та особливості використання в навчальній роботі наступного:
— інформаційних та корекційних пристроїв;
— тренажерів та нестандартного обладнання.
5. Які основні причини травматизму?
6. Які загальні вимоги щодо техніки безпеки в спортивному залі школи?
7. Назвіть правила техніки безпеки при проведенні уроків фізичної культури з розділів програми «Основи здоров'я і фізична культура».
8. Назвіть шляхи підвищення ефективності уроку фізичної культури.

Самостійна робота

1. Розробіть систему домашніх завдань для учнів молодших класів з обраного розділу програми (на вибір) та вкажіть форми контролю.
2. За матеріалами науково-методичної літератури визначте основні тенденції вдосконалення шкільного курсу фізичного виховання.

Література

1. Волинець Ю.Й. Нижник М.В. Методичні рекомендації з питань безпеки життєдіяльності під час занять фізичними вправами та при проведенні спортивно

- масових заходів в загальноосвітніх навчальних закладах. — Харків: СПД ФО Співак Т.К., 2006. — 80с.
2. Державні вимоги до системи фізичного виховання дітей, учнівської та студентської молоді // Наказ МОНУ від 25.05.98р №188
 3. Сергієнко Л.П. Практикум з теорії і методики фізичного виховання: Навч. посібник для студентів вищих навч. закладів фіз.виховання і спорту. — Харків:»ОВС»,2007. — 271с.
 4. Теорія і методика фізичного виховання / за ред. Т.Ю.Круцевич. — Т.2. — К.: — Олімпійська література. — 2008. — 367 с.
 5. Фізичне виховання в школі: Навчальний посібник. / Укл. В. Г. Ареф'єв, В. В. Столітенко. — К.: ІЗМН, 1997.
 6. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Ч. 2.—Тернопіль: Навчальна книга. — Богдан, 2002.—248с.

Облік та оцінка успішності на уроках фізичної культури (2 години)

1. Зміст педагогічного контролю на уроках фізичної культури:
— педагогічний аналіз уроку фізичної культури;
— пульсометрія;
— хронометраж уроку.
2. Облік та оцінка успішності на уроках фізичної культури.
3. Методика визначення загальних показників фізичної підготовленості школярів.

Контрольні питання

1. Що таке «аналіз»?
2. Що включає в себе повний та частковий аналіз уроку?
3. Назвіть види діяльності вчителя, учнів або інші методичні чи організаційні моменти уроку , які підлягають аналізу.
4. Що таке навантаження?
5. Які ви знаєте об'єктивні методи визначення навантаження?
6. Назвіть суб'єктивні ознаки визначення навантаження.
7. Що таке пульсограма?
8. Яка методика вимірювання ЧСС в уроці?
9. Назвіть прийоми регулювання навантаження в уроці.
10. Що таке загальна щільність уроку?
11. Що таке рухова (моторна) щільність уроку?
12. Яке значення обліку та оцінки на уроках?
13. Назвіть вимоги до обліку та оцінки успішності на уроках.
14. Назвіть види обліку успішності та особливості їх використання на різних етапах навчання.

15. При оцінюванні рухової дії розрізняють «ступені її розуміння і виконання». Як це розуміти?
17. Які існують критерії оцінки техніки виконання рухової дії?
18. Назвіть на вибір рівень (критерії) виконання контрольних навчальних нормативів і вимог з обраної теми програми.
19. Які правила виконання контрольних навчальних нормативів?
20. Наведіть приклади визначення показників керування просторовими, часовими та динамічними характеристиками рухів.
21. Що таке орієнтовний комплексний тест та обов'язковий комплексний тест оцінки стану фізичної підготовленості? Які умови їх виконання?
22. Як здійснюється оцінка показників фізичної підготовленості школярів?
23. Назвіть 4 рівні навчальних досягнень (компетентності) учнів.
24. Як оцінюється успішність учнів підготовчої та спеціальної медичної групи?
25. Назвіть облікові документи, які повинен мати учитель фізичної культури.

Самостійна робота

1. На відвіданому уроці провести хронометраж та пульсометрію.
2. На підставі отриманих даних розрахувати загальну та рухову щільність уроку і побудувати графік хронометражу і пульсограму.
3. За отриманими даними провести педагогічний аналіз уроку та розробити рекомендації щодо шляхів підвищення його ефективності.
4. За матеріалами науково-методичної літератури занотувати методи визначення показників керування основними показниками рухів у школярів молодших класів.
5. На відвіданому уроці в школі під час педагогічної практики провести разом з учителем прийом комплексних тестів. На підставі отриманих даних оцінити стан фізичної підготовленості учнів.

Література

1. Андрощук Н. Дидактичні матеріали для тематичного контролю навчальних досягнень учнів з фізичної культури. 1 — 4 класи — Тернопіль: Підручники і посібники, 2005. — 72с.
2. Круцевич Т.Ю. Оцінка як один із факторів підвищення мотивації учнів до фізичної активності// Фізичне виховання в школі. — 1999. — №1. — С.47 — 50
3. Сергієнко Л.П. Практикум з теорії і методики фізичного виховання: Навч. посібник для студентів

- вищих навч. закладів фіз. виховання і спорту. — Харків: «ОВС», 2007. — 271 с.
4. Теория и методика физического воспитания / Под. ред. Б.А.Ашмарина.—М.: Просвещение, 1990.—287с.
 5. Теорія і методика фізичного виховання / за ред. Т.Ю.Круцевич. — Т.2. — К.: — Олімпійська література. — 2008. — 367 с.
 6. Фізичне виховання в школі: Навчальний посібник. / Укл. В. Г. Ареф'єв, В. В. Столітенко. — К.: ІЗМН, 1997.
 7. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Ч. 2.—Тернопіль: Навчальна книга. — Богдан, 2002.—248с.
 2. Державні вимоги до системи фізичного виховання дітей, учнівської та студентської молоді // Наказ МОНУ від 25.05.98р №188
 3. Мейксон Г.Б., Богданов Г.П. Методика физического воспитания школьников.—М.: Просвещение, 1989.
 4. Новосельский В.Ф. Методика урока физической культуры в старших классах.—К.: Радянська школа, 1989.—128 с.
 5. Сергієнко Л.П. Практикум з теорії і методики фізичного виховання: Навч. посібник для студентів вищих навч. закладів фіз. виховання і спорту. — Харків: «ОВС», 2007. — 271 с.

Модуль 3. Позакласна та позашкільна робота з фізичного виховання (6 годин)

Фізкультурно-оздоровча робота в режимі навчального і повного дня школи

1. Поняття про добову періодику фізіологічних процесів в організмі.
2. Динаміка працездатності в процесі навчального дня та її оптимізація засобами фізичного виховання.
3. Завдання, зміст, організація та методика проведення фізкультурно-оздоровчої роботи в школі.

Контрольні питання

1. Що таке режим?
2. Назвіть основні гігієнічні компоненти режиму.
3. В чому полягає фізіологічний ефект втілення засобів фізичного виховання в режим дня школи?
4. Назвіть форми фізкультурно-оздоровчої роботи.
5. Охарактеризуйте умови та заходи, що забезпечують максимальний педагогічний та оздоровчий ефект фізкультурно-оздоровчої роботи.

Завдання для самостійної роботи

1. Складіть і обґрунтуйте один комплекс вправ гімнастики до занять та один комплекс фізкультурної хвилини для молодших класів. Проведіть ці комплекси на семінарському занятті в своїй групі.
2. Складіть план проведення «подовженої перерви» або «спортивної години» для учнів середніх класів.

Література

1. Барышников Ю.А., Богданов Г.П. и др. Уроки физической культуры в 9 — 10 классах. Пособие для учителей.— М.: Просвещение, 1982.—192 с.

6. Теория и методика физического воспитания / Под. ред. Б.А.Ашмарина.—М.: Просвещение, 1990.—287с.
7. Теорія і методика фізичного виховання / за ред. Т.Ю.Круцевич. — Т.2. — К.: — Олімпійська література. — 2008. — 367 с.
8. Уроки физической культуры в 9 — 10 классах средней школы. / Под. ред. Г.П.Богданова.—2 — е изд., доп. и перераб.—М.: Просвещение, 1987.—207 с.
9. Фізичне виховання в школі: Навчальний посібник. / Укл. В. Г. Ареф'єв, В. В. Столітенко. — К.: ІЗМН, 1997.
12. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Ч. 2.—Тернопіль: Навчальна книга. — Богдан, 2002.—248 с.

Позакласна робота з фізичного виховання в школі (6 годин)

1. Позакласна робота в системі фізичного виховання школярів.
2. Форми позакласної роботи: завдання, зміст та організація роботи кожної з них.
3. Фізкультурний актив. Методика його підготовки.
4. Агітаційно-пропагандистська робота з фізичного виховання в школі.
5. Планування та облік позакласної роботи.

Контрольні питання

1. Яке значення та завдання позакласної роботи?
2. Які вимоги та особливості проведення позакласної роботи?
3. Хто здійснює педагогічне керівництво позакласною роботою?
4. Назвіть розділи (напрямки) позакласної роботи.
5. Яка різниця в змісті наступних форм позакласної роботи: гуртки фізичної культури, секції ЗФП, спортивні секції?
6. Що таке некласифікаційні змагання?
7. Що таке «Положення про змагання»? Яка методика його складання?
8. Назвіть три обов'язкових умови проведення змагань серед школярів.
9. З якою метою проводяться «Дні здоров'я»?

10. Хто відноситься до фізкультурного активу?
11. Назвіть форми агітаційно-пропагандистської роботи в школі.
12. Наведіть приклади позитивного чи негативного впливу тютюнопаління на організм підлітків
13. Назвіть документи планування та обліку позакласної роботи, які складає учитель фізичної культури.

Самостійна робота

1. Складіть план спортивно-масової роботи в школі на навчальний рік.
2. Складіть програму змагань «Веселі старти» для молодших класів.
3. Складіть програму «День здоров'я» для старших класів.
4. Складіть план роботи секції ЗФП.
5. Складіть положення про змагання з футболу на першість школи.
6. Складіть навчальний план семінару з підготовки фізоргів класу, «Юних суддів».

Література

1. *Державні вимоги до системи фізичного виховання дітей, учнівської та студентської молоді // Наказ МОНУ від 25.05.98р №188*
2. *Сергієнко Л.П. Практикум з теорії і методики фізичного виховання: Навч. посібник для студентів вищих навч. закладів фіз.виховання і спорту. — Харків:»ОВС»,2007. — 271с.*
3. *Теория и методика физического воспитания / Под. ред. Б.А.Ашмарина.—М.: Просвещение, 1990.—287с.*
4. *Теория і методика фізичного виховання / за ред. Т.Ю.Круцевич. — Т.2. — К.: — Олімпійська література. — 2008. — 367 с.*
5. *Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Ч. 2.—Тернопіль: Навчальна книга. — Богдан, 2002.—248с.*

Фізичне виховання учнів поза школою (4 години)

1. Позашкільна робота в системі фізичного виховання школярів.
2. Форми позашкільної роботи з фізичного виховання: завдання, зміст та організація роботи кожної з них.
3. Роль сім'ї у фізичному вихованні дітей.
4. Самостійні заняття фізичними вправами.

Контрольні питання

1. Охарактеризуйте значення та завдання позашкільної роботи з фізичного виховання.
2. Яка різниця між спеціалізованою та комплексною ДЮСШ?

3. Чим відрізняється ДЮСШ від СДЮШОР?
4. Які групи існують в ДЮСШ? На яких засадах здійснюється набір в групи та перевод учнів в групи більш високої кваліфікації?
5. Назвіть основні форми навчально-тренувальних занять в ДЮСШ.
6. Які ви знаєте за типом табори відпочинку?
7. Хто із членів педагогічного колективу табору відпочинку відповідає, організовує та проводить роботу з фізичного виховання дітей?
8. Яка робота з фізичного виховання проводиться в загоні?
9. Назвіть форми роботи з фізичного виховання в таборах відпочинку.
10. Охарактеризуйте соціально-педагогічні аспекти фізичної культури дітей в сім'ї.
11. Які ви знаєте організаційні форми проведення занять фізичними вправами в побуті?
12. Розкрийте зміст самоконтролю школярів.

Самостійна робота

1. Ознайомтесь з положенням про ДЮСШ.
2. Складіть план роботи з фізичного виховання в таборі відпочинку.
3. Складіть 2 комплекси ранкової гімнастики для дітей, що знаходяться в таборі відпочинку.
4. Складіть сценарій відкриття спартакіади табору відпочинку. Передбачити урочисте підняття прапору, клятву суддів та учасників змагань та ін.
5. Складіть план роботи з фізичного виховання за місцем проживання дітей.
6. Складіть тези доповіді на батьківських зборах за обраною темою.
7. Складіть «Щоденник самоконтролю» (виділити тільки ті показники, які підлягають реєстрації).

Література

1. *Сергієнко Л.П. Практикум з теорії і методики фізичного виховання: Навч. посібник для студентів вищих навч. закладів фіз.виховання і спорту. — Харків:»ОВС»,2007. — 271 с.*
2. *Теория и методика физического воспитания / Под. ред. Б.А.Ашмарина.—М.: Просвещение, 1990.—287с.*
3. *Теория і методика фізичного виховання / за ред. Т.Ю.Круцевич. — Т.2. — К.: — Олімпійська література. — 2008. — 367 с.*
4. *Типове положення про ДЮСШ,СДЮШОР, Наказ Міністерства України у справах молоді і спорту №1681 від 2.09.92р.*
5. *Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Ч. 2.—Тернопіль: Навчальна книга. — Богдан, 2002. — 248 с.*

ІНДИВІДУАЛЬНІ НАУКОВО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ

Згідно з положенням про організацію навчального процесу підготовки фахівців за ECTS індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) виконується з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання, та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання. Наводиться орієнтовна тематика ІНДЗ.

Модуль 1. Фізичне виховання дітей шкільного віку

1. Написати та обґрунтувати вправи для формування постави, профілактики плоскостопості та правила дихання при виконанні фізичних вправ.
2. Наведіть три приклади із власного досвіду що свідчать про позитивний (або негативний) вплив фізичного виховання на моральне, розумове, трудове та естетичне виховання школярів.
3. Складіть тези повідомлення теоретико-методичних знань учням 3, 8 та 11 класів та виступіть з ними перед студентами.
4. Дайте порівняльну характеристику III розділу програми «Контрольні навчальні нормативи і вимоги» і Державних тестів і нормативів оцінки фізичної підготовленості населення України для учнів старших класів.

Модуль 2. Урок фізичної культури у школі

5. Складіть річний план та річний план-графік для паралелі класів (на вибір з У по IX класи).
6. Складіть тематичний план з розділу програми «Спортивні ігри» та «Легка атлетика» для тієї ж паралелі, що й річний план. Обов'язково виділіть серії уроків в навчанні основним видам вправ відповідного розділу програми. Складіть програму вивчення однієї вправи.
7. Складіть календарний план на I півріччя (семестр) для вибраної паралелі класів. Виділіть окремо на кожну чверть (семестр) розгорнуті освітні, оздоровчі та виховні завдання. В зміст кожного уроку включити : 2-3 спеціальні вправи, ігри або естафети.
8. Складіть програму розвитку однієї рухової якості на серію уроків.
9. Складіть план-конспект за такими типами уроків:
 - урок ознайомлення (основна частина);

- урок закріплення, вдосконалення (основна частина);
 - контрольний урок — (основна частина);
 - змішаний урок — повністю.
9. Напишіть тези, як ви будете забезпечувати наступність у роботі з учнями різних класів.
 10. Опрацюйте науково-методичну літературу та наведіть 3 приклади про вплив уроків фізичної культури на функціональний стан організму школярів.
 11. Які особливості (методичні правила) розвитку фізичних якостей в основній частині уроку?
 12. Обґрунтуйте доцільність та запишіть методику розвитку двох фізичних якостей (за вибором) учнів середніх класів в основній частині змішаного за типом уроку.
 13. Скласти комплекс вправ «Колового тренування» для учнів IX-XI класів (на вибір). Передбачити 6-8 станцій. Написати варіанти його виконання.
 14. Розробіть зміст сюжетного уроку для учнів II класу.
 15. Розробіть систему домашніх завдань для учнів молодших класів з обраного розділу програми (на вибір) та вкажіть форми контролю.
 16. За матеріалами науково-методичної літератури визначте основні тенденції вдосконалення шкільного курсу фізичного виховання.
 17. На відвіданому уроці провести хронометраж та пульсометрію.
 18. На підставі отриманих даних розрахувати загальну та рухову щільність уроку і побудувати графік хронометражу і пульсограму.
 19. За отриманими даними провести педагогічний аналіз уроку та розробити рекомендації щодо шляхів підвищення його ефективності.
 20. За матеріалами науково-методичної літератури занотувати методи визначення показників керування основними показниками рухів у школярів молодших класів.
 21. На відвіданому уроці в школі під час педагогічної практики провести разом з учителем прийом комплексних тестів. На підставі отриманих даних оцінити стан фізичної підготовленості учнів.

Модуль 3. Позакласна та позашкільна робота з фізичного виховання

22. Складіть план спортивно-масової роботи в школі на навчальний рік.

23. Складіть програму змагань «Веселі старту» для молодших класів.
24. Складіть програму «День здоров'я» для старших класів.
25. Складіть план роботи секції ЗФП.
26. Складіть положення про змагання з футболу на першість школи.
27. Складіть навчальний план семінару з підготовки фізоргів класу, «Юних суддів».
28. Складіть план роботи з фізичного виховання в таборі відпочинку.
29. Складіть 2 комплекси ранкової гімнастики для дітей, що знаходяться в таборі відпочинку.
30. Складіть сценарій відкриття спартакиади табору відпочинку. Передбачити урочисте підняття прапору, клятву суддів та учасників змагань та ін.
31. Складіть план роботи з фізичного виховання за місцем проживання дітей.
32. Складіть тези доповіді на батьківських зборах за обраною темою.
33. Складіть «Щоденник самоконтролю» (виділити тільки ті показники, які підлягають реєстрації).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ ЗА КРЕДИТНО- МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ

Рейтинг успішності студента — це загальний бал, який отримав студент під час вико-

нання завдань, передбачених програмою дисципліни. Максимальний рейтинг за дисципліну — 100 балів. Складові рейтингу з дисципліни «Теорії і методики фізичного виховання» наведені в таблиці 3.

Першою складовою є проведення дидактичного тестування. Для оцінки тестових завдань використовується шкала запропонована В.П. Беспалько. 100— 90 % вірних відповідей оцінюється як високий рівень знань, 89—70 % — допустимий, 69—50 % — критичний рівень, 49 % і нижче — недопустимий рівень.

Тестування розраховане на 10—15 хв. і оцінюється в балах. Із дванадцяти тестів відповіді на 11 — 12 (92—100 %) питань оцінюється 3 балами, 9—10 (75—83 %) — 2 балами, 6—8 (50—66 %) — 1 балом, 0—5 (0—41 %) — 0 балами. Тестування протягом семестру проводиться 16 раз. Максимальна сума 48 балів (див. табл. 3)

Другою складовою є співбесіда за кожним модулем. Результати співбесіди оцінюються максимальною кількістю 5 балів. При цьому враховується:

- глибина та повнота відповіді;
- усвідомлення та послідовність висвітлення матеріалу;
- вміння самостійно використовувати теорію в практичних ситуаціях;
- логіка викладу матеріалу, включаючи висновки та узагальнення;
- розуміння змісту понятійного апарату;
- знання матеріалу, літератури, періодичних видань.

Таблиця 3

Контрольні заходи і максимальна оцінка за модуль

Мо- дуль № з/п	Змі- тов- ний мо- дуль №з/п	Тема	Дидактичне тестування	Співбесіда	ІНД 3	Всього
1		Фізичне виховання дітей шкільного віку	8	5	4	17
	1	Фізичне виховання школярів	4		2	
	2	Програми фізичного виховання школярів	4		2	
2		Урок фізичної культури у школі	28	5	26	59
	1	Планування навчальної роботи	4		8	
	2	Характеристика урочних форм організації занять	4		2	
	3	Методика проведення уроку	12		8	
	4	Облік та оцінка успішності на уроках фізичної культури	8		8	
3		Позакласна та позашкільна робота з фізичного виховання	12	5	7	24
	1	Фізкультурно-оздоровча робота в режимі навчального і повного дня школи	4		2	
	2	Позакласна робота з фізичного виховання	4		3	
	3	Фізичне виховання учнів поза школою	4		2	
		Всього	48	15	37	100

5 балів виставляється за повну, точну відповідь на поставлене запитання, включаючи точні визначення та вміння розкривати їх зміст. Відповідь повинна бути викладена логічно, без суттєвих помилок, з необхідними доказами, узагальненнями та висновками.

4 бали виставляється за повну відповідь на поставлене запитання, включаючи точні визначення та вміння розкривати їх зміст. Відповідь повинна бути дана в логічній послідовності з необхідними доказами, узагальненнями та висновками (допускаються незначні неточності у визначеннях, змісті викладеного матеріалу, датах, оцінках).

3 бали виставляються тоді, коли у відповіді є незначні помилки, матеріал поданий недостатньо систематизовано і непослідовно, висновки обґрунтовані, але мають неточності.

Передбачається 3 виступи, що може скласти максимальну суму 15 балів. У процесі виступів студентів можуть бути доповнення, які оцінюються від 1 до 3 балів.

Третьою складовою є виконання ІНДЗ. Максимальна оцінка за захист ІНДЗ складає 37 балів (див. табл. 4). ІНДЗ оцінюється за такими критеріями:

1. Зміст роботи не відповідає плану ІНДЗ або частково розкриває тему дослідження.
2. Сформульовані розділи (підрозділи) не відбивають реальну проблемну ситуацію, стан об'єкта.

3. Мета дослідження не пов'язана з проблемою, сформульована абстрактно і не відбиває специфіки об'єкта і предмета дослідження.
4. Автор не виявив самостійності, робота являє собою компіляцію або плагіат.
5. Не зроблено глибокого і всебічного аналізу сучасних офіційних і нормативних документів, нової спеціальної літератури (останні 5—10 років) з теми дослідження.
6. Аналітичний огляд вітчизняних і зарубіжних публікацій з теми роботи має форму анотованого списку і не відбиває рівня досліджуваності проблеми.
7. Не розкрито зміст та організацію особистого експериментального дослідження (його суть, тривалість, місце проведення, кількість обстежуваних, їхні характеристики), поверхово висвітлено стан практики.
7. Кінцевий результат не відповідає меті дослідження, висновки не відповідають поставленим завданням.
8. У роботі немає посилань на першоджерела або вказані не ті, з яких запозичено матеріал.
10. Бібліографічний опис джерел у списку використаної літератури наведено довільно, без додержання вимог державного стандарту.
11. Як ілюстративний матеріал використано таблиці, діаграми, схеми, запозичені не з

Таблиця 4

Система оцінки ІНДЗ з курсу «Теорія і методика фізичного виховання школярів»

№	Критерії оцінки	Так	Частково	Ні
1	Розділи роботи повно характеризують тему дослідження	2	1	без оцінки
2	В ІНДЗ сформульована проблема, визначені об'єкт і предмет дослідження	3	1—2	без оцінки
3	В ІНДЗ визначені мета і завдання дослідження	3		без оцінки
4	Методи дослідження використані в роботі відповідають поставленим завданням	3	2	без оцінки
5	Посилання на першоджерела відповідають списку літератури	2	1	без оцінки
6	Аналітичний огляд літератури повно висвітлює вивченість проблеми в фізичному вихованні	6	1—3	без оцінки
7	Робота являє собою компіляцію або плагіат	без оцінки	без оцінки	
8	У роботі використано літературу видану ...	1997—2008	1985—1996	1960—1984
9	Висновки відповідають поставленим завданням дослідження	9	1—5	без оцінки
10	Оформлення списку використаної літератури відповідає стандарту	2	1	без оцінки
11	Оформлення ілюстративного матеріалу відповідає стандарту	2	1	без оцінки
12	Робота містить орфографічні помилки, перекручені терміни	без оцінки	без оцінки	
	Сума балів	32		

Таблиця 5

Система оцінки знань з курсу «Теорія і методика фізичного виховання школярів»

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою закладу	За дванадцятибальною шкалою
A	5 (відмінно)	100—97	12
		96—93	11
		92—90	10
BC	4 (добре)	89—84	9
		83—79	8
		78—75	7
DE	3 (задовільно)	74—70	6
		69—65	5
		54—60	4
FX	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання	59—51	3
		50—42	2
		35—41	1
F	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним курсом	1—34	Повторний курс

першоджерел, а з підручника, навчального посібника, монографії або наукової статті.

12. Обсяг та оформлення роботи не відповідають вимогам, вона виконана неохайно, з помилками.

Підсумковий контроль здійснюється за шкалою ECTS (табл. 5). Студент, який отримав за всі контрольні завдання не менше 60 балів, за його бажанням може бути звільнений від курсового іспиту за умови, що він набрав за виконання всіх видів нав-

чальних робіт за всіма модулями певну суму балів, яка складається з суми балів за кожний модуль. Ця певна сума балів повинна перевищувати суму встановлених мінімумів.

Студент, який набрав за всі контрольні завдання менше 60 балів, здає підсумковий семестровий іспит (проводиться у письмовій формі) в екзаменаційну сесію, до якого він допускається, якщо має за виконання всіх передбачених елементів модуля мінімальну суму 50 балів.

Надійшла до редакції 20.10.2009 р.

Нова книжка

Сергієнко Л.П.

- S32 Практикум з психології спорту: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту. — Харків: «ОБС», 2008. — 256 с. (МОН України, лист № 1-4/18-Г-1054 від 14 травня 2008 р.) ISBN 966-7858-51-0.

У навчальному посібнику викладено зміст практикуму з психології спорту та програми з даної навчальної дисципліни. У практикумі наведено короткий зміст лекцій. Фактично це конспекти лекцій, які особливо потрібні студентам заочного відділення та тим, хто навчається дистанційно. На практичних заняттях студентам пропонується виконання психологічних та дидактичних тестів. Навчальний посібник доцільно використовувати під час підготовки до семінарських занять, заліків та іспитів.

Навчальний посібник рекомендовано студентам вищих навчальних закладів освітнього напрямку «Фізичне виховання і спорт» та «Психологія». Може бути корисним для викладачів, фахівців у галузі психології, тренерів, спортсменів високої кваліфікації, широкого кола читачів.

